

Toelichting (her)indicatie cluster 4 (RENN4)

Versie december 2009

Inleiding

Om te toetsen of een leerling in aanmerking komt voor een cluster 4-indicatie wordt het dossier van de leerling beoordeeld door de Commissie voor de Indiciestelling. Een indicatie is nodig als een leerling een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs wil bezoeken of als de leerling op het reguliere onderwijs blijft met Ambulante begeleiding vanuit RENN4.

Het dossier wordt beoordeeld aan de hand van vijf wettelijke (en dus landelijke) criteria.

Voor het aanleggen van dit dossier wordt op een aantal momenten een inspanning gevraagd van de (Jeugd)zorg*).

De criteria zijn voor een eerste indicatie en voor een herindicatie hetzelfde. Wetgeving verandert soms en de interpretatie van de wetgeving met betrekking tot indicatiestelling is niet altijd voor iedereen helder. Dit betekent dat het niet altijd haalbaar is dat iedereen (ouders, zorgverleners, maar soms ook RENN4-medewerkers) tijdig en tegelijkertijd op de hoogte is van deze regels. Bovendien is het zo dat terminologie niet overal op dezelfde manier gebruikt wordt. Alles bij elkaar kan indicatiestelling nogal eens tot ergernis leiden. Door overleg met zorgverleners zullen we steeds blijven proberen de indicatiestelling zo nuttig en zo efficiënt mogelijk binnen de kaders van de wet te laten verlopen. Ouders zijn in het indicatietraject de formele aanvragers en in die zin verantwoordelijk voor het indienen van een compleet dossier. RENN4 heeft echter de verantwoordelijkheid ouders hierbij te ondersteunen, hiervoor kunnen ouders een beroep doen op de afdeling Bureau Aanmelding van RENN4.

Deze notitie probeert helderheid te verschaffen in de criteria waarbij de zorg aan zet is. RENN4 zal met de zorginstellingen streven naar steeds actuele informatie over regelgeving.

*) Voor de leesbaarheid in dit document worden alle voorzieningen van Jeugdzorg, GGZ, particuliere psychologenpraktijken, etc. samengevat onder de noemer 'zorg'.

Psychiatrische diagnose

Eén van de criteria waaraan een leerling voor een indicatie cluster 4 moet voldoen is dat er sprake moet zijn van een psychiatrische diagnose. Deze diagnose wordt in de regel door de zorg vastgesteld. Voor een eerste indicatie levert dat veelal geen problemen op.

Voor herindicatie geldt dat er een diagnose moet zijn, die nog 'houdbaar' is. Hier wordt een onderscheid gemaakt tussen stabiele en niet-stabiele kindkenmerken.

Stabiele kindkenmerken:

In dit geval hoeft niet opnieuw de diagnose te worden gesteld, maar wel moet vastgesteld worden of de aard en de ernst van de stoornis vergelijkbaar is met het moment van diagnosestelling. Hier volstaat een formulering als:

" X heeft PDD-nos (DSM-IV codering indien mogelijk toevoegen), zoals vastgesteld op 1 januari 2005, door GGZ-instelling Y. Op dit moment is de aard en de ernst ervan vergelijkbaar met het moment van diagnosestelling".

Meer hoeft er niet te staan.

Niet stabiele kindkenmerken:

Als er sprake is van een niet-stabiel kindkenmerk, zoals bijvoorbeeld ADHD zal wél het nog bestaan van die diagnose vermeld moeten worden. Het is aan de onderzoeker op welke wijze hij/zij dat doet. Bij dergelijke diagnoses kan de professionele standaard gehanteerd worden, d.w.z. er kan bijvoorbeeld geschreven worden: de diagnose ADHD is van toepassing (DSM-IV codering indien mogelijk toevoegen), behandeling wordt gecontinueerd op de volgende verschijnselen.....

Verslaglegging uit de zorg voor stoornisgerichte hulpverlening

Een ander criterium waaraan de leerling moet voldoen is dat er sprake moet zijn van stoornisgerichte hulpverlening, in de afgelopen tijd (bij eerste indicatie) of in de afgelopen drie jaar (bij herindicatie).

Duidelijk gemaakt moet worden wat er heeft plaatsgevonden, gedurende welke periode en door wie. Ouders mogen dit ook zelf formuleren. NB: dit houdt een verlichting in van de documentatie-eisen ten opzichte van voorgaande jaren.

"De ouders van X hebben gedurende periode y een oudertraining gevolgd bij instelling Z. Of: "X heeft gedurende periode Y een sova-training gevolgd bij instelling Z."

Dat is voldoende.

Overigens zal het ook voorkomen dat onderwijszorg vanuit Renn4 wel gewenst is, maar dat er verder vanuit de zorg geen behandeling meer is. In dergelijke situaties wordt hierover een korte toelichting gevraagd; een formulering als:

"Ouders van Z hebben in periode y ouderbegeleiding gehad, de resultaten hiervan zijn van dien aard dat verdere ondersteuning van Z of zijn ouders niet noodzakelijk wordt geacht."

Ook hiervoor geldt dat ouders dit ook zelf mogen formuleren.

Psychodiagnostisch onderzoek

De indruk is ontstaan dat vooral hierover veel onduidelijkheid heerst. Sinds 1 augustus 2008 is een psychodiagnostisch onderzoek noodzakelijk bij het aanvragen van een eerste indicatie cluster 4, dus niet bij herindicatie. In dit onderzoek dient de relatie te worden aangetoond tussen de psychiatrische stoornis en in hoeverre die stoornis van invloed is op de participatie in het onderwijs.

Het is niet direct logisch dat dit type onderzoek wordt uitgevoerd door de zorg, zo is het uitdrukkelijk niet bedoeld. Soms is dit thema door de zorg in het psychiatrisch of diagnostisch proces wel meegenomen. Dan kan dat onderzoek benut worden. Vaak echter betreft het meer pedagogisch-didactische vragen die meer op de weg van onderwijsbegeleidingsdiensten liggen.

Het Ministerie van Onderwijs is over de inhoud van dit type onderzoek echter lang onduidelijk gebleven met als gevolg dat toch veel aanvragen bij de zorg terecht zijn gekomen. Dit betreuren wij ten zeerste. Overigens: binnen de zorg zullen wellicht functionarissen zijn die dit inhoudelijk wel kunnen, maar logisch of noodzakelijk is het niet. Ook is de financiële vergoeding, bij de keuze van een school om het onderzoek bij de zorg of bij een onderwijsbegeleidingsdienst aan te vragen, ongetwijfeld van invloed geweest op dit proces. Als toch dit type onderzoek bij een zorginstelling wordt aangevraagd en de instelling wil deze vraag beantwoorden, verwijs ik u voor de uitvoering ervan graag naar onze website, waar de richtlijnen helder worden beschreven (www.renn4.nl) U vindt de beschrijving bij 'aanmelding en indicatie' onder de knop "landelijke richtlijnen psychodiagnostisch onderzoek".

RENN4 zal ook zelf dit type onderzoek gaan uitvoeren; hierover zal via de website en de reguliere netwerken geïnformeerd worden.

Samenvattend

Bij het aanvragen van een cluster 4 (her)indicatie wordt vooral een beroep gedaan op de zorg bij het herbevestigen of opnieuw stellen van een diagnose volgens DSM-IV classificatie.

Andere vragen aan de zorg betreffen administratieve handelingen (verslaglegging uit het verleden) of aanvragen voor psychodiagnostisch onderzoek, waarbij laatst genoemde onderzoek eigenlijk niet bij de zorg hoort maar bij onderwijsbegeleidingsdiensten.

Voor vragen over (her)indicatiestelling kunt u terecht bij Bureau Aanmelding RENN4. Op genoemde site vindt u up-to-date informatie. Ook de regionale infopunten, adresgegevens ook op de site, kunnen u informeren over criteria en de documentatie-eisen.

Ik zou het bijzonder op prijs stellen als u, in geval van onduidelijkheid of wanneer casussen afwijken van bovenbeschreven situaties, contact met mij opneemt.

Griëtte Sinnige
Teamleider Bureau Aanmelding
050 5209170
050 3097100